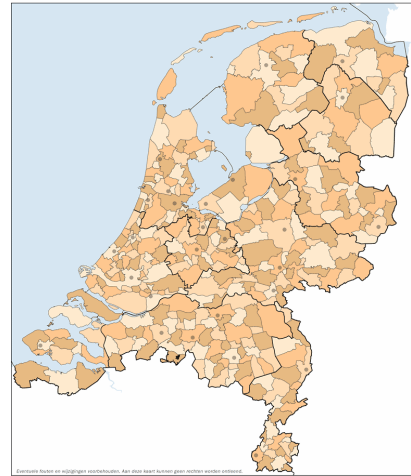

Государственное устройство Нидерландов/Staatsinrichting van Nederland

A. Shitukhin, Rotterdam, 2022

I. Муниципалитеты/Gemeenten

RU. Начнём с самой основы – с муниципалитетов (**gemeente**). Европейская часть Нидерландов разделена на 345 муниципалитетов (но их количество постоянно уменьшается путем слияния), кроме того есть три особых муниципалитета (**bijzondere gemeenten**) – а именно три карибских острова Бонэйр, Синт-Эстатиус и Саба, на которых в полной мере действуют все голландские законы, включая Конституцию. Муниципалитет может состоять из одного города (например, Роттердам) или крупной деревни, либо включать несколько городков или деревень. Каждый, кто живёт в Нидерландах, живёт в первую очередь в одном из муниципалитетов, где и зарегистрирован. **NL.** Wij beginnen met basis – met gemeenten.

Het Europese deel van Nederland is verdeeld in 345 gemeenten (maar hun aantal neemt constant af door samen te voegen), daarnaast zijn er drie bijzondere gemeenten – namelijk de drie Caribische eilanden **Bonaire**, **Sint-Eustatius** en **Saba** waar alle Nederlandse wetten, incl. de Grondwet, van toepassing zijn. Een gemeente kan bestaan uit één stad (bijvoorbeeld, Rotterdam) of één groot dorp, ofwel zij kan een paar stadjes of dorpjes bevatten. Iedere bewoner van Nederland woont allereerst in één van de gemeenten van het land waar hij geregistreerd staat.

RU. Каждый муниципалитет управляется одинаково и имеет две ветви власти: муниципальный совет (законодательная власть) и коллегия мэра и олдерменов (исполнительная власть). Интересная особенность Нидерландов в том, что мэры (**burgemeester**) не избираются населением, а назначаются королём по предложению правительства. Это нередко подвергается критике как внутри Нидерландов, так и за пределами страны. Тем не менее население каждого муниципалитета раз в четыре года избирает местный муниципальный совет из богатого списка партий. **NL.** Elke gemeente wordt op dezelfde manier bestuurd en heeft twee machten: **gemeenteraad** (wetgevende macht) en **college van burgemeester en wethouders – college van b&w** (uitvoerende macht). Een interessante bijzonderheid van Nederland is dat er burgemeesters niet door de inwoners worden gekozen, maar worden aangesteld door de koning op voorstel van de regering. Dat wordt vaak bekritiseerd zowel binnen Nederland, als buiten het land. De bevolking van elke gemeente kiest echter om de 4 jaar 'n lokale gemeenteraad uit 'n rijke lijst van verschillende partijen.

RU. Каждый мэр назначается королём на шесть лет, его полномочия могут быть продлены неограниченное число раз. После каждых выборов в муниципальный совет мэр формирует коалицию из партий, прошедших в совет. Коалиционные партии заключают между собой коалиционный договор, в котором излагают планы на ближайшие четыре года, и назначают олдерменов. Задача муниципального совета – контроль исполнительной власти, обсуждение и принятие решений на местном уровне. Задача коллегии мэра и олдерменов – повседневное управление и оказание всех необходимых услуг жителям этого муниципалитета (пособия, паспорта). **NL.** Elke burgemeester wordt door de koning benoemd voor een periode van zes jaar, zijn bevoegdheden kunnen een onbeperkt aantal keren verlengd worden. Na iedere **gemeenteraadsverkiezingen** vormt de burgemeester een coalitie van partijen die tot de gemeenteraad zijn toegetreden. **Coalitiepartijen** sluiten onderling een **coalitieakkoord** waarin ze hun plannen voor de komende vier jaar uiteenzetten en stellen **wethouders** aan. De taak van de

gemeenteraad is om de uitvoerende macht te controleren, beslissingen te onderzoeken, bespreken en aan te nemen op lokaal niveau. De taak van de college van burgemeester en wethouders is het dagelijks beheer en het verlenen van alle noodzakelijke diensten aan de inwoners van deze gemeente.

RU. Как правило, многие члены муниципальных советов имеют работу вне совета и встречаются в совете по вечерам или в свободные дни. Их зарплата как членов совета варьируется от 1000 до 2500 евро в месяц. Мэр и олдермены работают на постоянной основе и получают гораздо больше. **NL.** Meestal hebben veel **raadsleden** een baan buiten de raad en vergaderen in de raad 's avonds of op vrije dagen. Hun salaris als raadsleden varieert van 1000 tot 2500 euro per maand. Burgemeesters en wethouders werken daarentegen fulltime en verdienen veel meer dan raadsleden.

Ссылки/Handige links: <https://www.gemeentenatlas.nl/> (карта муниципалитетов, gemeenteatlas), <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/gemeenten/taken-gemeente> (задачи муниципалитетов gemeentetaken).

ВНИМАНИЕ: Если вы легально проживаете в Нидерландах 5 и более лет, имеете ВНЖ/ПМЖ и вам уже исполнилось 18 лет, то вы имеете право голосовать на муниципальных выборах в своей мэрии. **LET OP:** Als je 5 of meer jaar legaal in Nederland woont, een ID hebt en 18+ jaar oud bent, mag je bij de gemeenteraadsverkiezingen in jouw gemeente stemmen. Lees meer op website vd **kiesraad** (www.kiesraad.nl).

II. Провинции/Provinciën

RU. В европейской части Нидерландов есть 12 провинций. Особые карибские муниципалитеты (bijzondere Caribische gemeenten) не входят ни в какую из провинций и выполняют задачи провинций сами. Нидерланды – унитарное государство. Это значит, что провинции (**provincie**) не являются автономными, не могут принимать собственных законов и полностью зависят от центра. Все провинции идентичны по системе управления и по своим задачам. Каждая провинция (как и каждый муниципалитет) имеет две ветви власти – исполнительную и законодательную (которая принимает местные решения, не противоречащие закону страны) – **Gedeputeerde Staten** (исполнительные штаты) и **Provinciale Staten** (провинциальные штаты). Главный человек

в провинции (по сути губернатор) – это королевский комиссар (**commissaris van de koning**). **NL.** In het Europese deel van Nederland bestaan er 12 provincies. De bijzondere Caribische gemeenten maken geen deel uit van één van de provincies en voeren zelf provinciale taken uit. Nederland is een **unitaire staat**. Dit betekent dat de provincies niet autonoom zijn, geen eigen wetten mogen nemen en volledig afhankelijk verkeren van het centrum. Al de provincies zijn identiek in het besturingssysteem en hun taken. Iedere provincie (net als elke gemeente) heeft twee machten – uitvoerende macht en wetgevende macht (die lokale beslissingen neemt die niet in strijd zijn met de staatswet) – Gedeputeerde en Provinciale Staten. De hoofdpersoon in een provincie is de commissaris van de koning.

RU. Провинциальные Штаты избираются жителями провинций раз в четыре года (как и Генеральные Штаты) по партийным спискам. Королевский комиссар (commissaris van de koning) назначается королём по предложению правительства на 6 лет и не избирается жителями. Королевский комиссар одновременно имеет некоторые полномочия губернатора и является представителем правительства в своей провинции. Формально комиссар имеет право быть

несогласным с политикой собственной провинции, и не может править в провинции железной рукой. Члены Исполнительных Штатов (**gedeputeerden**) избираются Провинциальными Штатами на 4 года. Помимо этого Провинциальные Штаты имеют ещё одну очень важную функцию – они избирают Сенат Нидерландов (Первую палату Генеральных Штатов – **Eerste Kamer der Staten Generaal**). **NL**. Provinciale Staten worden iedere vier jaar gekozen door de **inwoners** van een provincie (net zoals de Staten-Generaal) op partijlijsten. De commissaris van de koning wordt door de koning op voorstel van de regering aangesteld voor een periode van 6 jaar en wordt dus niet door de inwoners gekozen. De commissaris van de koning heeft tegelijkertijd enkele bevoegdheden van de **gouverneur** en is de **vertegenwoordiger** van de regering in diens provincie. Formeel heeft de commissaris het recht om het oneens te zijn met het beleid van zijn eigen provincie, en hij kan niet met ijzeren vuist in de provincie regeren. De gedeputeerden worden gekozen door de Provinciale Staten voor een periode van 4 jaar. Bovendien hebben de Provinciale Staten nog een zeer belangrijke functie – ze kiezen de Eerste Kamer.

RU. Основные задачи провинций – пространственное планирование и дача разрешений на расширение городов и деревень, прокладка дорог, железных дорог, создание индустриальных центров, парков и судоходных соединений. Строительство и содержание провинциальных дорог, мостов и велосипедных дорожек. И самая важная, пожалуй, задача – контроль муниципалитетов. Каждый год муниципалитет отчитывается перед Gedeputeerde Staten о своих бюджете и тратах. **NL**. De belangrijkste taken van de provincies zijn ruimtelijke ordening en het verlenen van vergunningen voor de uitbreiding van steden en dorpen, aanleg van wegen, spoorwegen, het aanleggen van industriecentra, parken en scheepvaartverbindingen. Aanleg en onderhoud van provinciale wegen, bruggen en fietspaden. En misschien wel de belangrijkste taak is de aansturing van gemeenten. Elke gemeente rapporteert jaarlijks aan de Gedeputeerde Staten over haar begroting en bestedingen.

III. Откуда муниципалитеты и провинции берут деньги/**Inkomsten gemeenten en provincies**

RU. У муниципалитетов и провинций три основных источника дохода: некоторые налоги, собственность и гос. финансирование из бюджета. К примеру, муниципалитеты взимают налог на недвижимость, налоги на канализацию и за отходы. Провинции в основном взимают налог на транспортные средства. Муниципалитеты взимают налоги

самостоятельно через собственные налоговые департаменты, провинции пользуются услугами государственной налоговой службы (**Belastingdienst**). **NL**. Gemeenten en provinciën hebben drie belangrijkste bronnen van hun inkomen: sommige belastingen, bezittingen en financieringen van de staat. Bijvoorbeeld, gemeenten heffen onroerende zaakbelasting, rioolheffing en afvalstoffenheffing, Provinciën heffen met name motorrijtuigenbelasting. Gemeenten heffen hun belastingen zelf door eigen heffingsafdelingen heen, provinciën maken in 90% van de gevallen gebruik van de diensten vd Belastingdienst.

RU. Некоторые муниципалитеты или провинции также могут иметь собственные компании, такие как портовая компания, с которых они получают доход. Однако большая часть средств всё же идёт из бюджета, а именно из 2-х государственных фондов – **gemeentefonds** и **provinciefonds**. За распределение средств в этих фондах отвечают центральное правительство и Генеральные штаты. **NL**. Sommige gemeenten en provinciën kunnen eigen bedrijven hebben, zoals 'n gemeentelijk havenbedrijf, waarvan ze profeteren. Maar het meeste deel van inkomen komt toch uit de begroting,

namelijk twee fondsen – gemeentefonds en provinciefonds. De verdeling vd gelden in deze fondsen is de verantwoordelijkheid van het Rijk (de rijksoverheid) en de Staten-Generaal die de begroting moeten goedkeuren.

IV. Центральные органы власти/Centrale autoriteiten

RU. Важнейший орган государственной власти в Нидерландах – это Парламент, официально именуемый как «Генеральные Штаты» (**Staten-Generaal**). Интересный факт: в честь Генеральных Штатов Нидерландов назван Статен-Айленд, один из пяти боро Нью-Йорка в США, где ранее была голландская колония. Генеральные Штаты делятся на две палаты – **Eerste Kamer** (первая камера или Сенат) и **Tweede Kamer** (вторая камера или палата представителей). Обе палаты играют очень важную роль в политической жизни страны. **NL.** Het belangrijkste orgaan van de staatsmacht is **het parlement** genoemd officieel als Staten-Generaal. Een interessant feit: ter ere van de Staten-Generaal der Nederlanden is Staten Island genoemd, één van de vijf stadsdelen van New York in de VS, waar een voormalige Nederlandse kolonie was. De Staten-Generaal is verdeeld in twee Kamers: de Eerste Kamer (**Senaat**) en de Tweede Kamer (**huis van afgevaardigden**).

Beide Kamers spelen een zeer belangrijke rol in het politieke leven van het land, hoewel de Tweede Kamer meer bekend is.

RU. Tweede Kamer состоит из 150 депутатов (**Kamerleden** или **Tweede Kamerleden**) и избирается раз в 4 года гражданами Нидерландов по **пропорциональной системе**, что значит, что граждане голосуют не за конкретных кандидатов, а за партии и их партийные списки. 75 членов Eerste Kamer или Сената избираются не напрямую, а членами Провинциальных Штатов Нидерландов во всех двенадцати провинциях страны. Именно Tweede Kamer формирует правительство, принимает законы и находится в центре внимания, тогда как Сенат менее известен, хотя обладает широкими полномочиями по утверждению и отклонению законов. **NL.** De Tweede Kamer bestaat uit 150 leden en wordt eens in de vier jaar gekozen door de **burgers** van Nederland volgens **een proportioneel systeem**, wat inhoudt dat burgers niet op specifieke **kandidaten** stemmen, maar op **partijen** en hun **partijlijsten**. De 75 leden van de Eerste Kamer of Senaat worden niet rechtstreeks gekozen, maar door de leden van de Provinciale Staten in alle 12 provincies van het land. Juist de Tweede Kamer vormt de regering, creëert wetten en staat in de schijnwerpers, terwijl de Senaat minder bekend is, hoewel hij ruime bevoegdheden heeft om bijna alle wetten goed te keuren of af te wijzen.

RU. Tweede Kamer (как и Eerste) имеет различные комиссии, например, комиссия по внутренним делам или комиссия по финансам, в которых заседают члены палаты. В комиссиях обсуждаются законы, ведутся жаркие дебаты с министрами или между собой, проводятся исследования и даются оценки. Любой закон сначала попадает в одну из комиссий Tweede Kamer, где он внимательно рассматривается, и лишь затем ставится на голосование в Tweede Kamer. Не даром комиссии называются «позвоночником Tweede (Eerste) Kamer». **NL.** De TK (en ook de EK) heeft verschillende commissies, bvb, de commissie voor Binnenlandse Zaken of de commissie voor Financiën waar Kamerleden zitten. In de commissies worden wetten besproken, wordt er hard gedebatteerd met ministers of met elkaar, worden onderzoeken gedaan en oordelen gegeven. Elke wet gaat eerst naar één vd commissies vd Tweede Kamer waar hij zorgvuldig wordt behandeld en pas daarna wordt 'n wet

in stemming gebracht voor de Tweede Kamer. Niet zomaar worden de commissies de “ruggengraat” genoemd.

RU. После каждых выборов в Tweede Kamer как правило лидер победившей партии становится форматором (**formateur**), а король назначает информатора (**informateur**), который помогает в процессе формирования нового правительства, изучает возможные комбинации партий и ведёт переговоры. Форматор и информатор должны собрать коалицию из партий, чтобы в сумме у этой коалиции в Tweede Kamer было не менее 76 членов (большинство). Иметь большинство в Eerste Kamer для коалиции необязательно. Затем партии, согласившиеся войти в коалицию и новое правительство, заключают коалиционный договор, в котором излагают свои планы на ближайшие четыре года, а также распределяют между собой министерские посты. Форматор становится премьер-министром (**minister-president**), а коалиционные партии выбирают из своего состава министров и государственных секретарей в новое правительство. В случае, если коалицию собрать не удалось или правительство потеряло большинство в Tweede Kamer, то, вероятнее всего, будут назначены досрочные выборы в Tweede Kamer.

NL. Na elke verkiezingen in de Tweede Kamer wordt gebruikelijk een leider van de gewonnen partij formateur en de koning benoemt een informateur die helpt bij het vormen van ‘n nieuwe regering, mogelijke partijcombinaties onderzoekt en onderhandelt. De formateur en de informateur moeten een partijcoalitie verzamelen, zodat deze coalitie in totaal ten minste 76 leden (**een meerderheid**) in de Tweede Kamer heeft. De coalitie is niet verplicht om een meerderheid in de Eerste Kamer te hebben. Vervolgens sluiten de partijen die hebben afgesproken zich bij de coalitie en het nieuwe kabinet aan te sluiten een akkoord (**regeringsakkoord**) waarin ze hun plannen voor de komende 4 jaar uiteenzetten en ministerieposten verdelen. De formateur wordt de nieuwe minister-president (**premier**) en de coalitiepartijen kiezen uit hun leden nieuwe **ministers** en **staatssecretarissen** voor de nieuwe regering. Als de coalitie er niet in slaagt samen te komen of de regering haar meerderheid in de Tweede Kamer heeft verloren, zullen er dan hoogstwaarschijnlijk vervroegde verkiezingen in de Tweede Kamer worden uitgeschreven om de crisis op te lossen.

RU. Нынешняя коалиция по состоянию на июль 2022 выглядит так: либеральная партия VVD (34 места), социал-либеральная партия D66 (24 места), христианско-демократическая партия CDA (14 мест) и консервативная христианско-демократическая партия CU (5 мест). Вместе они имеют большинство в 77 мест в Tweede Kamer, но не имеют большинства в Eerste Kamer, поэтому вынуждены договариваться с оппозицией там.

NL. De huidige coalitie per juli 2022 ziet er zo uit: liberale partij VVD (34 leden), sociaalliberale partij D66 (24 leden), christendemocratische CDA (14 leden) en conservatieve christendemocratische CU (5 leden). Samen hebben ze een meerderheid in 77 zetels in de **TK**, maar hebben geen meerderheid in de **EK**, daarom moeten ze met de oppositie daar onderhandelen.

RU. Правительство (или **Kabinet**) состоит из премьер-министра, министерства общих дел (**ministerie van algemene zaken**), которое он возглавляет, министерств (их количество не постоянно), министров, государственных и генеральных секретарей в министерствах. После того как новое правительство было утверждено Tweede Kamer, премьер-министр, министры и государственные секретари приводятся к присяге королем на церемонии и приступают к их обязанностям.

NL. De regering bestaat uit de minister-president, het ministerie van algemene zaken dat hij leidt, ministeries (hun aantal is niet constant), **ministers**, **staatssecretarissen** en **secretarissen-generaal** in ministeries. Nadat de nieuwe regering is goedgekeurd door de Tweede Kamer, worden de premier, ministers en staatssecretarissen beëdigd door de koning tijdens een officiële ceremonie en gaan direct aan de slag.

RU. **Премьер-министр** – глава правительства, он определяет курс правительства, он руководит кабинетом, каждую неделю он председательствует на совете министров (**ministerraad**), где принимаются общие политические решения, а также еженедельно встречается с королем для обсуждения. Премьер-министр ответственен перед Парламентом и время от времени является в Tweede Kamer, чтобы обсудить политику правительства и ответить на вопросы членов Tweede Kamer. **Министры** – главы своих министерств. Они также ответственны перед Парламентом за собственные решения и действия. Они несут политическую ответственность за их министерства. **Государственные секретари** являются заместителями министров в министерствах и могут возглавлять отдельные направления работы министерствах. К примеру, государственный секретарь по миграции входит в Министерство юстиции и безопасности и является заместителем министра. Государственные секретари – политики и принадлежат к различным политическим партиям в отличие от генеральных секретарей. **Генеральные секретари** – не политические чиновники министерств, которые руководят повседневной работой министерства и не влияют на политические решения. **Министерство обороны**, к примеру, устроено так: министр-политик, государственный секретарь-политик и заместитель министра, генеральный секретарь-чиновник и не военный, и лишь затем идет командующий войсками, который является профессиональным военным. **NL.** Minister-president is de hoofd van de regering, hij bepaalt de koers van de overheid, hij leidt het Kabinet, elke week zit hij de ministerraad voor waar gezamenlijke politieke besluiten worden genomen en ook wekelijks ontmoet hij de koning v'r overleg. De minister-president is verantwoordelijk voor het Parlement en komt af en toe naar de Tweede Kamer om het regeringsbeleid te bespreken en vragen van Tweede Kamerleden te beantwoorden. Ministers zijn de hoofden van hun ministeries. Ze zijn ook verantwoordelijk v'r 't Parlement v'r hun besluiten en daden. Ze zijn politiek verantwoordelijk voor hun ministeries. Staatssecretarissen zijn **onderministers** in ministeries en kunnen bepaalde werkgebieden leiden. Bijvoorbeeld, de staatssecretaris van migratie maakt deel uit van het ministerie van Justitie en Veiligheid en is de onderminister. Staatssecretarissen zijn **politici** en behoren tot verschillende politieke partijen in tegenstelling tot secretarissen-generaal. Secretarissen-generaal zijn niet-politieke ambtenaren van ministeries die het dagelijks werk van hun ministeries leiden en geen invloed op politieke beslissingen hebben. **Het Ministerie van Defensie** is bijvoorbeeld zo opgericht: minister-politicus, staatssecretaris-politicus en onderminister, secretaris-generaal-ambtenaar en niet militair en pas vervolgens komt **de Commandant der Strijdkrachten** die een echte beroepsmilitair is in het ministerie.

RU. Правительство также имеет **обширную сеть различных департаментов**, таких как Налоговая служба, Иммиграционная служба или Центральное бюро статистики, которые подчиняются какому-либо из министерств и выполняют определенные задачи. Некоторые министерства имеют собственные Инспекции, например Инспекция юстиции и безопасности, Трудовая инспекция или Инспекция здравоохранения. В эти инспекции можно обратиться с жалобой или проблемой, в том числе по интернету. **NL.** Ook heeft de overheid een uitgebreid netwerk van verschillende afdelingen, zoals de **Belastingdienst**, de **Immigratie- en Naturalisatiedienst** (IND) of het **Centraal Bureau voor de Statistiek** (CBS), die rapporteren aan één van de ministeries en specifieke taken uitvoeren. Sommige ministeries hebben hun eigen inspecties, zoals de **Inspectie Justitie en Veiligheid** (Ministerie van Justitie en Veiligheid), de **Arbeidsinspectie** (Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid) of de **Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd** (Ministerie van Volksgezondheid,

Welzijn en Sport). Bij deze inspecties kun je met een klacht of probleem terecht, ook door internet te gebruiken.

RU. Все законы должны быть утверждены как Tweede Kamer, так и Eerste Kamer и подписаны королём, чтобы вступить в силу. **NL.** Alle wetten moeten zowel de Tweede Kamer, als de Eerste Kamer goedgekeurd worden en door de koning ondertekend worden om toegepast door de regering te zijn.

V. Государственный совет/Raad van State

RU. Помимо Второй и Первой палат Генеральных Штатов и правительства в Нидерландах также существует Государственный совет (**Raad van State**). Председателем Совета формально является монарх, в совет также входят супруг(а) монарха и наследник престола. На практике вице-президент возглавляет совет. Члены совета

назначаются королём и остаются в совете до 70 лет, когда они обязаны уйти на пенсию, согласно закону. Полноправных членов совета – десять человек, однако в совете также служат много экстраординарных членов. **NL.** Naast de Tweede en Eerste Kamers der Staten-Generaal en de regering bestaat ook de Raad van State in Nederland. Formeel is de monarch de voorzitter van de Raad, de echtgenoot(e) en de **kroonprins** of **kroonprinses** zijn ook leden van de Raad. In de praktijk leidt de **vicepresident** de Raad van State. De leden van de Raad worden door de **monarch** benoemd en blijven in de Raad tot de leeftijd van 70 jaar wanneer ze verplicht zijn met pensioen te gaan volgens de wet. Er zijn maximaal tien volledige leden in de Raad, maar de Raad omvat mede veel **buitengewone leden**.

RU. Государственный совет делится на два отдела – **консультативный отдел** и **отдел административного судопроизводства**. Оба отдела имеют очень важную роль в жизни страны. Правительство обязано направлять законопроекты в Государственный совет, который рассматривает и оценивает их и дает заключение. Однако правительство не обязано следовать этому заключению, хотя оно имеет вес. Отдел административного судопроизводства на практике является

высшим административным судом Нидерландов. Этот отдел рассматривает жалобы на решения органов власти в последней инстанции (**в т.ч. IND**), обычно решения этого отдела нельзя обжаловать в Верховный суд. Решения судебного отдела обязательны для каждого в стране. **NL.** De Raad van State is verdeeld in twee afdelingen - **Afdeling advisering van de Raad van State** en **Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State**. Beide afdelingen hebben een zeer belangrijke rol in het leven van het land. De regering is verlicht om wetvoorstellen naar de Raad van State te sturen die hij overweegt, oordeelt en een advies geeft. De regering is echter niet verplicht een advies van de Raad van State te volgen, hoewel het zwaargewicht is. De afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State is in de praktijk **de hoogste bestuursrechter** in Nederland. Deze afdeling behandelt in laatste instantie bezwaren tegen overheidsbesluiten, meestal kan tegen een uitspraak van deze afdeling geen beroep worden aangetekend bij de Hoge Raad. Besluiten van deze afdeling zijn voor iedereen verplicht.

VI. Король/Koning

RU. Нидерланды – конституционная монархия с 1814 года. Конституция Нидерландов (**de Grondwet**) была принята в том же 1814 году и с тех пор неоднократно менялась. Весь XX век на голландском престоле были только женщины: королева Вильгельмина, королева Юлиана и королева Беатрикс. С 2013 года королём является **Виллем-Александр**. Наследник или наследница престола носит титул Принца (Принцессы) Оранского. В настоящий момент принцессой Оранской является старшая дочь короля **Катарина-Амалия**, будущая королева страны. Роль короля в основном церемониальная, но он имеет некоторые важные функции. Например, еженедельно король встречается с премьер-министром и регулярно обсуждает различные дела с министрами и государственными секретарями. Своими указами король назначает на должность премьер-министра, всех министров и государственных секретарей, а также судей, королевских

комиссаров и мэров и увольняет их. Король подписывает все законы и формально является председателем Государственного совета. Один раз в год король произносит перед парламентом речь, в которой излагает планы правительства. Король помогает в формировании нового правительства и представляет Нидерланды внутри страны и за рубежом. Король может распустить парламент и назначить новые выборы. Однако король не принимает политических решений без консультации с правительством, а все решения короля должны быть утверждены ответственными министрами. **NL.** Nederland is sinds 1814 een constitutionele monarchie. De **Grondwet** is in diezelfde 1814 aangenomen en is sindsdien verschillende keren gewijzigd. Gedurende de 20e eeuw waren er alleen vrouwen op de Nederlandse troon: koningin Wilhelmina, koningin Juliana en koningin Beatrix. Willem-Alexander is sinds 2013 de koning. De erfgenaam van de troon draagt de titel van **Prins (Prinses) van Oranje**. Op dit moment is de prinses van Oranje de oudste dochter van de koning, Katharina-Amalia, de toekomstige koningin van het land. De rol van de koning is meestal ceremonieel, maar hij heeft een aantal belangrijke functies. Zo vergadert de koning wekelijks met de minister-president en bespreekt hij regelmatig diverse zaken met ministers en staatssecretarissen. Bij zijn decreten benoemt en ontslaat de koning de premier, alle ministers en staatssecretarissen, evenals rechters, commissarissen van de koning in provincies en burgemeesters. De koning ondertekent alle door het parlement aangenomen wetten en is formeel de voorzitter van de Raad van State. Een keer per jaar houdt de koning een toespraak (**Troonrede**) voor het parlement waarin hij plannen van de regering schetst. De koning helpt bij het vormen van een nieuwe regering en vertegenwoordigt Nederland zowel binnen het land, als in het buitenland. De koning kan het parlement **ontbinden** en nieuwe verkiezingen **uitschrijven**. De koning neemt geen politieke beslissingen zonder de regering te raadplegen, alle beslissingen van de koning moeten worden goedgekeurd door de verantwoordelijke ministers.

RU. Король пользуется двумя дворцами в Гааге и одним в Амстердаме, получает деньги от правительства и не платит налогов. Король не несёт политическую ответственность за действия и решения правительства. День рождения короля празднуется как государственный праздник (**Koningsdag**). **NL.** De koning maakt gebruik van twee paleizen in Den Haag en één in Amsterdam, krijgt zijn geld van de staat/de regering en betaalt geen belastingen. De koning is niet verantwoordelijk voor daden en besluiten van de regering. De geboortedag van de koning wordt gevierd als staatsfeest (Koningsdag).

VII. Полиция и прокуратура/Politie en het Openbaar Ministerie

RU. В Нидерландах два вида полиции – обычная полиция (**politie**), которая есть почти во всех странах мира, и военная полиция либо Королевская жандармерия (**Koninklijke Marechaussee**). Гражданская полиция разделена на 10 региональных подразделений, возглавляемых главными комиссарами полиции. Помимо этого, есть также национальное управление полиции (**Landelijke Eenheid**), которое борется с терроризмом и другими серьёзными преступлениями, охраняет королевскую семью, поддерживает территориальные подразделения.

Возглавляется полиция первым главным комиссаром полиции (**eerste hoofdcommissaris**). Полиция может осуществлять задержания, открывать уголовные дела и применять разумное насилие. Согласно закону, полиция обязана принять ваше заявление или обращение. Контроль за деятельностью полиции осуществляют Национальный омбудсмен (**Nationale ombudsman***), Инспекция юстиции и безопасности (**Inspectie van Justitie en Veiligheid**) и суды.

NL. In Nederland zijn er twee soorten politie – de gewone **politie** die bijna in elk land van de wereld bestaat en de **Koninklijke Marechaussee**. De politie is verdeeld in 10 regionale eenheden onder leiding van hoofdcommissarissen van de politie. Daarnaast is er ook de Landelijke Eenheid die terrorisme en andere zware delicten bestrijdt, de koninklijke familie beschermt en de regionale eenheden ondersteunt. De politie wordt geleid door de eerste hoofdcommissaris. De politie mag iemand arresteren, strafzaken beginnen of redelijk geweld gebruiken. Volgens de wet (**artikels 163 en 165 Wetboek van Strafvordering**) is de politie verplicht om uw aangifte of melding in ontvangst te nemen. De Nationale ombudsman, de Inspectie van J en V en de rechtbanken houden toezicht op de politie.

RU. В экстренных ситуациях полицию можно вызвать по номеру **112**. В других случаях (например, когда соседи шумят ночью или когда вы хотите назначить встречу в полиции, чтобы подать заявление) надо звонить по номеру **0900-8844**. Некоторые заявления, а также сообщения (но не заявления) полиции можно передать **по интернету** (<https://www.politie.nl/aangifte-of-melding-doen>). **NL.** In spoedgevallen kun je 112 bellen. In andere gevallen (lawaaï makende burens of als je een afspraak bij de politie wilt maken om een aangifte in te dienen) moet je 0900-8844 bellen. Sommige aangiftes en meldingen (maar geen aangiftes) kun je aan de politie doorgeven op internet (link boven).

RU. Королевская жандармерия (**Marechaussee**) – это отдельная от полиции структура, которая подчинена Министерству обороны Нидерландов. Жандармерия поддерживает полицию в её работе, охраняет парламент и другие важные объекты, выполняет международные и военные полицейские задачи, однако главная задача Жандармерии – **охрана и контроль границ страны**.

NL. De Koninklijke Marechaussee is een aparte structuur van de politie die rapporteert aan het Ministerie van Defensie van Nederland. De Marechaussee ondersteunt de politie in haar werk, bewaakt het parlement en andere belangrijke plekken, verricht internationale en militaire politietaken, maar hun belangrijkste taak is **de grensbewaking en de grenzencontrole aan de Nederlandse grenzen**.

RU. Две главные спецслужбы в Нидерландах – **MIVD** (Служба военной разведки и безопасности) и **AIVD** (Служба общей разведки и безопасности). Задачи AIVD в чём-то схожи с АНБ США. **NL.** Twee belangrijke **geheime diensten** in Nederland zijn MIVD en AIVD. De taken van AIVD lijken een beetje op NSA US.

RU. Прокуратура Нидерландов называется **het Openbaar Ministerie** (дословно «Общественное министерство»). Несмотря на название, прокуратура не является министерством и не входит в правительство. Возглавляет прокуратуру Коллегия генеральных прокуроров (**het College van procureurs-generaal**), Коллегия имеет председателя и нескольких членов. Вместе с персоналом Коллегия образует национальную Генеральную прокуратуру (**het Parket-generaal**). Коллегия определяет национальную политику и приоритеты прокуратуры, отвечает за эффективную организацию её работы, устанавливает внутренние руководящие принципы для прокуроров, даёт советы. Как правило, Коллегия проводит ежемесячные консультации с министром юстиции или генеральным секретарём юстиции. **NL.** Het parket wordt in Nederland het Openbaar Ministerie genoemd. Ondanks de naam is het OM geen ministerie en geen onderdeel van de regering. Het OM wordt geleid door het College van procureurs-generaal, het College heeft **een voorzitter** en enkele leden. Samen met de staf vormt het College het Parket-generaal. Het College bepaalt landelijk beleid en prioriteiten voor het OM, is verantwoordelijk voor de efficiënte organisatie van het werk, stelt interne richtlijnen voor de officieren van justitie, geeft adviezen. Het College van procureurs-generaal heeft als regel maandelijks een overleg met de minister van Justitie of de secretaris-generaal van Justitie.

RU. Прокуратура имеет 10 районных подразделений (**arrondissementsparketten**) при каждом суде в Нидерландах. Каждое подразделение (**parket**) возглавляется главным офицером юстиции (**hoofdofficier van justitie**). В каждой прокуратуре работает какое-то количество офицеров юстиции (**officieren van justitie**) – прокуроров, а также иной персонал. Званий (как в полиции) нет, все офицеры юстиции носят точно такие же мантии, как и судьи. Главная задача офицеров юстиции – представление прокуратуры в суде и поддержка обвинения. Офицеры юстиции также руководят полицией во время расследования и следят за тем, чтобы всё было сделано тщательно и в соответствии с правилами. Именно офицер юстиции решает, нужно ли кого-либо преследовать или нет. **NL.** Het OM heeft 10 arrondissementsparketten bij elke rechtbank in Nederland. Ieder parket wordt geleid door de hoofdofficier van justitie. Elk parket heeft een bepaald aantal officieren van justitie in dienst, **openbare aanklagers**, evenals andere staf. Het OM kent geen **rangen** (als bij de politie), alle officieren van justitie dragen precies dezelfde **toga's** als rechters. De belangrijkste taak van de officieren van justitie is het vertegenwoordigen van het OM in de rechtbank. Ook leiden de officieren van justitie de politie tijdens het opsporingsonderzoek en zorgen dat dit zorgvuldig en volgens de regels gebeurt. De officier van justitie is degene die beslist of iemand vervolgd moet worden.

RU. Если офицер юстиции из какого-либо **arrondissementsparket** решает обжаловать приговор суда, то передаёт дело в **het Ressortsparket**. Het Ressortsparket возглавляется Национальным главным генеральным адвокатом (**Landelijk Hoofdadvoocaat-generaal**), а работают в этой прокуратуре генеральные адвокаты (**advocaten-generaal**), а не офицеры юстиции. Они работают с делами в четырех апелляционных судах (**gerechtshof**) по всей стране. **NL.** Als een officier van justitie van één van de arrondissementsparketten besluit om in beroep te gaan tegen een **vonnis** van de rechtbank, draagt hij de zaak over aan het Ressortsparket. Het Ressortsparket staat onder leiding van de Landelijk Hoofdadvoocaat-generaal en op dit parket werken er advocaten-generaal i.p.v. officieren van justitie. Ze handelen zaken af in hoger beroep in alle vier **gerechtshoven** door het hele land heen.

RU. Отдельная структура – Функциональная прокуратура (**Functioneel Parket**), которая занимается всеми экологическими делами, а также делами, расследуют которые Служба налоговой разведки и расследований (**FIOD**), Министерство социальных дел и занятости (**SZW**), Управление безопасности пищевых продуктов и потребительских товаров Нидерландов (**NVWA-iod**) и Инспекция по окружающей среде и транспорту (**ILT-iod**). **NL.** Een aparte structuur is het

Functioneel Parket dat alle milieuzaken behandelt, evenals zaken die worden onderzocht door de Fiscale Inlichtingen- en Opsporingsdienst (FIOD), het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW), de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA-IOD) en de Inspectie Leefomgeving en Transport.

RU. Национальная прокуратура (**het Landelijk Parket**) – это ещё одна особая структура (как и Functioneel parket), которая расположена в Роттердаме и не связана ни с каким судом. Национальная прокуратура особенно активно занимается борьбой с (международной) организованной преступностью и терроризмом. Возглавляется главным офицером юстиции. **NL.** Het Landelijk Parket is nog één bijzondere structuur (net als het Functioneel parket) die gevestigd is in Rotterdam en geen verband heeft met een rechtbank. Het Landelijk Parket is actief bezig met de bestrijding van (internationaal) georganiseerde misdaad en terrorisme. Geleid door de hoofdofficier van justitie.

RU. Наконец, существует Прокуратура при Верховном суде Нидерландов (**Het parket bij de Hoge Raad der Nederlanden**). Хотя название может произвести другое впечатление, эта прокуратура не входит в состав прокуратуры – het Openbaar Ministerie. Прокуратура возглавляется генеральным прокурором (**procureur-generaal**) и его заместителем (**plaatsvervangend procureur-generaal**), а работают в ней генеральные адвокаты, разбитые по трем секциям суда – уголовной, налоговой и гражданской секциях. Стороны могут в кассационном порядке обжаловать в Верховном суде (некоторые) судебные решения по уголовным, гражданским и налоговым делам. Верховный суд оценивает, правильно ли суд низшей инстанции применил закон. Если это так, Верховный суд оставит решение в силе; в другом случае Верховный суд может принять решение об отмене судебного решения, чтобы дело было пересмотрено судом низшей инстанции. Генеральный прокурор или генеральный адвокат от его имени не требует наказания, а советует Верховному суду, что делать с делом. В ограниченном числе дел Верховный суд является судьей по фактам, например, в отношении правонарушений, совершенных министрами и членами парламента. Если такое дело будет передано в Верховный суд, Генеральный прокурор в этом случае сможет потребовать вынесения приговора в качестве обычного прокурора. **NL.** Ten slotte is er Het parket bij de Hoge Raad der Nederlanden. Hoewel de naam een andere indruk zou kunnen wekken, is dit parket geen onderdeel van het Openbaar Ministerie. Het parket wordt geleid door de procureur-generaal en de plaatsvervangend procureur-generaal en wordt bemand door advocaten-generaal, verdeeld in drie secties van de rechtbank - strafrechtelijke, fiscale en civiele secties. Bij de Hoge Raad kunnen partijen beroep in cassatie instellen tegen (bepaalde) rechterlijke uitspraken in strafzaken, civiele zaken en belastingzaken. De Hoge Raad beoordeelt of de lagere rechter het recht juist heeft toegepast. Is dat het geval, dan laat de Hoge Raad de uitspraak in stand; in het andere geval kan de Hoge Raad besluiten een uitspraak van de rechter te vernietigen, zodat een lagere rechter de zaak opnieuw moet bekijken. De procureur-generaal, of namens hem een advocaat-generaal, eist geen straf, maar adviseert aan de Hoge Raad wat er met de zaak moet gebeuren. Voor een beperkt aantal zaken is de Hoge Raad wel feitenrechter, bijvoorbeeld voor ambtsmisdrijven van ministers en Kamerleden. Mocht 'n dergelijke zaak aan de Hoge Raad voorgelegd worden dan zal de procureur-generaal in dat geval wel als gewone officier van justitie een straf kunnen eisen.

RU. Основной задачей прокуратуры является выявление и уголовное преследование преступлений. Магистраты прокуратуры ведут уголовное расследование, разыскивают преступников и требуют приговора в отношении подозреваемых в суде. Еще одной важной задачей является консультирование по гражданским делам. Прокуратура в Нидерландах не работает с жалобами на сотрудников полиции или действия полиции. **NL.** De voornaamste taak

van het parket in Nederland is het opsporen en vervolgen van misdrijven. De magistraten van het openbaar ministerie leiden het strafonderzoek, sporen de daders op en vorderen in de rechtbank een straf tegen de verdachten. Een andere belangrijke opdracht is het verlenen van advies in burgerlijke zaken. Het parket in Nederland behandelt geen klachten over politieagenten of over daden van de politie.

VIII. Судебная власть/Rechtspraak

RU. Нидерланды разделены на 11 судебных округов – **arrondissementen**. В каждом таком округе есть суд первой инстанции – **rechtbank**, который может иметь несколько локаций в разных городах. Прокуратура имеет 10 районных подразделений (**arrondissementsparketten**) на 11 судов и работает при каждом суде. Эти 11 судов первой инстанции (**rechtbanken**) рассматривают все гражданские, уголовные, административные и кантональные (мировые судьи) дела. **NL.** Nederland is verdeeld in 11 arrondissementen. In elk zo'n arrondissement is er een rechtbank die een aantal locaties kan hebben in verschillende steden. Het OM heeft 10 parketten voor 11 rechtbanken, werkend bij elke rechtbank. De 11 rechtbanken behandelen alle civiele, straf-, bestuur- en kantonzaken in **eerste aanleg**. **RU.** Если кто-либо не согласен с решением суда первой

инстанции, то может подать апелляцию. Гражданские, уголовные, налоговые и кантональные дела рассматривают 4 апелляционных суда – **gerechtshoven**. Если это касается уголовного дела, то тут в дело вступает het Ressortsparket. **NL.** Als iemand het niet eens is met een beslissing van de rechtbank, kan hij in hoger beroep gaan. **Civiele zaken, stafzaken, belastingzaken en kantonzaken** worden door 4 gerechtshoven behandeld. Als dat een strafzaak betreft, gaat het Ressortsparket aan de slag.

RU. Помимо 4 апелляционных судов (gerechtshoven) есть также 3 другие особые апелляционные инстанции: **Отдел административного судопроизводства Государственного совета** (о нем шла речь в V разделе) для обжалования решений органов власти, например, IND; Центральный апелляционный совет (**Centrale Raad van Beroep**), который принимает решения по апелляциям по вопросам, касающимся студенческих стипендий, законодательства о социальном обеспечении или законодательства о государственной службе, а также Торгово-промышленный апелляционный суд (**College van Beroep voor het bedrijfsleven**), который является высшей судебной инстанцией в области экономического административного права. Решения этих 3 особых судов, как правило, нельзя обжаловать в Верховный суд. **NL.** Naast de 4 gerechtshoven zijn er nog 3 andere bijzondere gerechtshoven: **de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State** (beschreven in afdeling V) voor het in beroep gaan tegen beslissingen van de autoriteiten, bijvoorbeeld de IND; de Centrale Raad van Beroep, die beslist over beroepen op het gebied van studiefinanciering, sociale zekerheidsrecht of ambtenarenrecht, en het College van Beroep voor het bedrijfsleven, de hoogste rechtbank op het gebied van het economisch bestuursrecht. Tegen de beslissingen van deze 3 bijzondere rechtbanken kan in de regel geen beroep worden aangetekend bij de Hoge Raad der Nederlanden.

RU. Верховный суд (**de Hoge Raad**) высший кассационный суд для гражданских, налоговых и уголовных дел. Верховный суд может принять решение о повторном рассмотрении дела судом нижестоящей инстанции. **NL.** De Hoge Raad is het hoogste hof van **cassatie** voor civiele, fiscale en strafzaken. De Hoge Raad kan besluiten of een zaak herzien moet worden door een lagere rechtbank.

RU. Суды и судьи независимы. Судьи назначаются правительством, отбор судей проводит Национальная отборочная комиссия судей (**Landelijke selectiecommissie rechters**). Судьи Верховного суда (**raadsheren**) назначаются правительством, которое выбирает из трёх кандидатов, выбранных в свою очередь Tweede Kamer. Судьи работают до 70 лет, после чего обязаны уйти на пенсию. Верховный суд (Hoge raad) в некоторых случаях может уволить судью или приостановить его полномочия. **NL.** Rechters en rechtbanken zijn onafhankelijk. Rechters worden door de regering benoemd, de selectie van rechters wordt door Landelijke selectiecommissie rechters uitgevoerd. De raadsheren worden door de regering aangesteld die kiest uit drie kandidaten gekozen op hun beurt door de Tweede Kamer. Rechters werken tot de leeftijd van 70, daarna zijn ze verplicht om met pensioen te gaan. In sommige gevallen mag de Hoge Raad een rechter ontslaan of schorsen.

IX. Средства массовой информации/Massamedia

RU. Национальная система общественного вещания Нидерландов состоит из фонда **Nederlandse Publieke Omroep (NPO)** – «Голландский общественный вещатель» и организаций общественного вещания и финансируется государством из налогов. Закон о средствах массовой информации (**Mediawet**) регулирует распределение времени вещания, управление которым находится в руках Совета директоров NPO. Помимо национальных вещателей, существуют региональные вещатели и местные вещатели. Редакция и журналисты NPO независимы. **NL.** Het landelijke publieke omroepbestel bestaat uit de stichting Nederlandse Publieke Omroep (NPO) – en de publieke omroepen en wordt door de staat gefinancierd uit belastingen. De Mediawet regelt de verdeling van de zendtijd, die wordt gecontroleerd door de Raad van Bestuur van de NPO. Naast landelijke omroepen zijn er regionale omroepen en lokale omroepen. **De redactie en journalisten van de NPO zijn onafhankelijk.** **RU.** Помимо NPO, в стране существует множество частных телеканалов, газет и радиостанций. **NL.** Naast NPO zijn er veel particuliere tv-zenders, kranten en radiostations in het land.

X. Королевство Нидерландов/Koninkrijk der Nederlanden

RU. Аруба, Кюрасао и Синт-Мартен хотя формально и входят в состав Королевства Нидерландов, имеют свои парламенты, правительства и законы, а также валюту, языки и суды. Королевство имеет общий конституционный документ – Статут Королевства Нидерландов (**Statuut voor het Koninkrijk der Nederlanden**), который определяет взаимные отношения и обязанности четырёх государств внутри королевства. Карибские острова не имеют независимости в вопросах гражданства, обороны и иностранных дел и в некоторых других. **NL.** **Aruba, Curaçao en Sint Maarten,** hoewel formeel tot het Koninkrijk der Nederlanden behoren, hebben hun eigen parlementen, regeringen en wetten, evenals valuta, talen en rechtbanken. Het Koninkrijk heeft een gemeenschappelijk grondwettelijk document – **het Statuut van het Koninkrijk der Nederlanden** dat de onderlinge relaties en plichten van de 4 staten binnen het koninkrijk definieert. De Caribische eilanden hebben geen onafhankelijkheid op het gebied van burgerschap, defensie en buitenlandse zaken. **RU.** Совет министров Королевства (**Raad van ministers van het Koninkrijk der Nederlanden**) является органом Королевства, который готовит законы или решения, затрагивающие все

Королевство и продвигающие общие интересы Королевства. В него входят голландские министры и представители островных государств. **NL**. De Raad van Ministers van het Koninkrijk is een orgaan van het Koninkrijk dat wetten of besluiten voorbereidt die het hele Koninkrijk betreffen en algemene belangen van het Koninkrijk behartigt. Omvat Nederlandse ministers en vertegenwoordigers vd eilandstaten.

RU. Голландские граждане не могут работать и учиться на островах, не имея вида на жительство. Правительства Арубы, Кюрасао и Синт-Мартена самостоятельно выдают такие разрешения. **NL**. Zonder verblijfsvergunning te hebben, kunnen Nederlanders niet op de eilanden werken en studeren. De overheden van Aruba, Curaçao en Sint Maarten mogen dergelijke vergunningen zelfstandig geven.

Автор: Артем Иванович Шитухин, Роттердам, 2022, брошюра может свободно распространяться, разрешение не треб.
Auteur: Artem Ivanovic Shitukhin, Rotterdam, 2022, brochure mag vrij gebruikt en verspreid worden, toestemming niet nodig.

Оглавление/Inhoud

- I. Муниципалитеты/Gemeenten
- II. Провинции/Provinciën
- III. Откуда муниципалитеты и провинции берут деньги/Inkomsten gemeenten en provincies
- IV. Центральные органы власти/Centrale autoriteiten
- V. Государственный совет/Raad van State
- VI. Король/Koning
- VII. Полиция и прокуратура/Politie en het Openbaar ministerie
- VIII. Судебная власть/Rechtspraak
- IX. Средства массовой информации/Massamedia
- X. Королевство Нидерландов/Koninkrijk der Nederlanden

Полезные ссылки/Huidige links

- *1. <https://www.nationaleombudsman.nl/klacht-indienen/uw-klacht> - независимый Национальный омбудсмен, который поможет вам, если ваши права нарушает государство. De onafhankelijke Nationale ombudsman die je zal helpen, indien jouw mensenrecht door de staat worden geschonden.
- 2. <https://www.gemeentenatlas.nl/> - gemeenteatlas или подробная карта муниципалитетов страны.
- 3. <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/gemeenten/taken-gemeente> - задачи и дела мэрий, gemeentetaken.
- 4. <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/provincies/taken-provincie> - taken provincie, задачи провинций.
- 5. <https://www.rijksoverheid.nl/ministeries> - список министерств, lijst van de ministeries van het kabinet.
- 6. <https://www.tweedekamer.nl/> - Tweede Kamer, <https://www.eerstekamer.nl/> - Eerste Kamer der Staten-Generaal.
- 7. <https://www.rechtspraak.nl/Organisatie-en-contact/Organisatie> - организация судов, organisatie Rechtspraak.
- 8. <https://www.om.nl/organisatie> - organisatie van 't OM, организация прокуратуры Нидерландов.
- 9. <https://www.koninklijkhuis.nl/> - website van het Koninklijk Huis, вебсайт Королевского двора Нидерландов.
- 10. https://nl.wikipedia.org/wiki/Lijst_van_politieke_partijen_in_Nederland - список партий, lijst van partijen.